

Булацевська Яна Вадимівна,
*студентка 3-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*
Науковий керівник: асистент кафедри цивільного права Байталюк Д. Р.

ШЛЮБНИЙ ДОГОВІР: НЕДОЛІКИ ТА ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ ЇХ УКЛАДАННЯ

В умовах ринкової економіки договори виступають головним інструментом регулювання взаємних прав та обов'язків суб'єктів приватного права. Багато різних типів договорів дозволяють людям задовольнити свої потреби та досягти бажаних результатів. Більшість договорів укладаються за встановленими загальними критеріями, проте майже кожен тип договорів має також свої особливості. Так, в Україні становиться найбільш актуальним укладення шлюбного договору для регулювання майнових правовідносин подружжя. Досить часто суперечки саме виникають з майнових питань, а попереднє визначення режиму його використання у договорі робить неможливим виникнення будь-яких спорів.

Враховуючи те, що в українському законодавстві дане поняття визначено не так давно, українці не часто користуються наданим їм правом, але останніми роками на практиці збільшилась кількість укладання даного виду договорів.

Окремі юристи вважають шлюбний договір різновидом подружніх договорів. На думку Ю.С. Червоного, шлюбний договір є сімейно-правовим договором, оскільки його суб'єктами є лише подружжя.

Стаття 92 СК України передбачає, що шлюбний договір може бути укладено особами, які подали заяву про реєстрацію шлюбу, а також подружжям.

Згідно зі ст. 94 СК України шлюбний договір укладається у письмовій формі й обов'язково нотаріально посвідчується [1]. Можна відмітити, що сімейний кодекс не встановлює чіткого поняття «шлюбного договору» в кодексі. Відповідно до цього, багато юристів та науковців, дають різні версії тлумачення даного виду договору. Так, Д. Дзядевич наголошує на тому, що шлюбний договір – це комплексна, довгострокова угода подружжя, яка визначає майнові права

та обов'язки подружжя під час шлюбу чи на випадок його розірвання [2]. Але я більше схильюся до визначення, що надала Ю. Шемшученко. Вона визначає шлюбний договір, як «укладену в установленому законом порядку письмову і нотаріально посвідчену угоду осіб, які подали заяву про реєстрацію шлюбу, а також подружжя щодо врегулювання майнових відносин між ними» [3].

В нашій країні укладання шлюбних договорів не настільки поширене, як у Європі. Багато сімей стикається з проблемою розподілу майна і в сім'ї одна особа найчастіше незадоволена результатом такого поділу, а інша залишається у виграші, тобто подружжя не можуть прийти до компромісу та розділити майно так, щоб це було вигідно кожному, та усі залишилися задоволеними. Адже, майно, набуте подружжям за час шлюбу, належить дружині та чоловікові на праві спільної сумісної власності [1]. Однак існують випадки коли хтось з подружжя або обидва члени шлюбу хочуть виділити певне майно як особисте чи визнати розподільний або змішаний правовий режим до цього майна. Тобто встановити такі умови, які будуть цікаві кожному члену подружжя як під час шлюбу, так і ті умови, що будуть діяти у разі розлучення. Для таких ситуацій і укладається шлюбний договір. Такі дискусії трапляються зазвичай в сім'ях, де не вистачає знань у юридичній сфері.

Частіше за все укладення такого виду договору в Україні пов'язано з укладенням шлюбу з іноземцем, осіб які вдруге вступають у шлюб, осіб які мають пристойну кількість майна, нерухомість та інше. Разом з тим, сучасні реалії сьогодення свідчать про те що українці «морально не готові» до укладення шлюбного договору через те, що не розуміють або зовсім не знають його правову природу.

Загалом, проблемою укладання шлюбного договору в Україні так, як однією з проблем при підписанні шлюбних договорів є недосконалість форми цих документів. В Україні шлюбні контракти ще не набули такої популярності, як за кордоном. В інших країнах майже всі сім'ї свідомо підписують договір, який захистить їхні інтереси на законних підставах. У нашій країні, також можна укласти шлюбний контракт не побоюючись того, що в майбутньому особисте

майно перейде в інші руки. Отже, це є єдиним юридичним способом розв'язання майнових проблем. Важливої перешкод укладання шлюбного договору в Україні, можна зазначити моральні бар'єри, які перешкоджають до його укладання. Адже кожен з подружжя вважає, що якщо запропонувати укласти шлюбний договір, це буде розцінене як свідчення недовіри до нього.

І, на жаль, це є одним із мінусів шлюбного договору, тому що через нього стосунки можуть дати тріщину, яка надалі перетвориться в прірву.

Слабкою стороною, як і в нашій країні, так напевно і в інших країнах, шлюбний договір, вже ж таки є договором, і його, як і будь-який інший договір, можна оскаржити, а значить, 100% гарантії він нікому не дає. Так що може виявитися, що всі жертви, як матеріальні, так і моральні, виявляться марними. Отже, укласти шлюбний договір, чи ні це вже особистим ділом кожної особи.

Таким чином, розуміючи всю правову природу шлюбного договору, можна не переживати про свої гарантовані права та майновий стан, укладаючи цей договір. Тому нашій державі треба підіймати правову культуру населення, громадяни повинні ставати більш обізнаними в цій сфері, люди повинні розуміти, що укладання шлюбного договору є кроком до майбутнього, більш цивілізованого життя, а не жити стереотипами про те, що укладання такого договору є «шлюбом за розрахунком». Важливим фактором, щодо поширення зацікавленості до такого правочину сьогодні в нашому суспільстві, є перейняття досвіду в зарубіжних країнах, в яких шлюбний договір регламентований цивільним законодавством і є дуже поширеним явищем.

Література:

1. Сімейний кодекс України: Закон України від 10 січня 2002 р. № 2947-III Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21–22. Ст. 135. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
2. Дзядевич Д. В. Брачный договор: правовое понятие и механизм действия. Вестник Белорусского государственного экономического университета. 2002. № 3. С. 69–72.
3. Шемшученко Ю. С. Юридична енциклопедія. 685 с.